

A tengerpartra kivetett tengeri fű alatt élnek a különböző *Phalenia* és *Stibia* fajok; az Európában is ismeretes *Helops* nem, néhány kaliforniai képviselője fák kérgét választja lakóhelyül.

A *Dyschirius* fajokat utánozzák alakban és nagyságban az *Apocrypha* fajok, melyek nyugati Kaliforniában kövek és száraz falomb alatt találhatók.

A fentebbi futólagosan összeállított és tökéletlen névsor talán képes lesz némi fogalmat nyújtani a kaliforniai *Tenebrionida* fajok nagy számáról, míg az egyes fajok egyedeinek mennyisége gyakran meglepő. Így az *Eleodes* fajok megfelelő helyeken százával lépnek fel; *Cnemeplatia sericea* tavasszal az alkonyati nászrepülés idején igen gyakori, jóllehet különben alig nevezhető közönséges fajnak; a *Blapstinusok* borús napokon vagy pedig napnyugatkor nagy számmal találhatók az utakon. Mint valószínűleg a legtöbb, talán épenséggel minden bogárfaj, úgy ezen *Tenebrionidák* is gyakoriak a nekik ízlő tápanyagot nyújtó helyeken és a metamorphosis idejében; mely fentebbi körülmények ismeretén és azoknak kizsákmányolásán alapul az eredményes gyűjtés titka.

Eperjes környékének nappali lepkéi.

Irta *Dahlström Gyula*.

I.

Eperjes környéke, úgy geologiai alakulásának, mint florájának változatosságánál fogva a lepkékre nézve rendkívül kedvező. A környék fogalmát kissé tág értelemben használom, a mennyiben gyűjtési területem 15 □ mértföldre terjed. Határa északnyugat felől a Branyiskóhegység (gránit, gneisz, csillámos pala és mész, 1000—1500 m.), melyet sűrű fenyveserdő borít, csupán kisebb völgyeiben akad lomberdő is. Ugyanily alkotású és növényzetű a Kelet felé emelkedő Viso-Hola- és Sirokánál a Battria-hegység. Az észak felé csatlakozó lipóczi hegyekben a triaszkori mész; az ettől Abosig húzódó heglánczban pedig a homokkő az uralkodó. Területem északi határát a strázsa-kapui hegység vonja, melynek főalkotó eleme a trachyt, szintúgy, mint a Tarcza folyó mentén húzódó sóvári hegységé, melyet többnemű lomberdő főd. A Tarcza folyó mellett fekszik Eperjes sz. k. város terjedelmes völgyben

melynek feneke úgy mint a számos többi völgyé alluvialis eredetű. Ennek a változatos geológiai alakulásnak megfelel a növényzet sokfélesége, melynek jellemzéséül elég megjegyezni, hogy Közép-Európa fa- és bokor-nemei, egynek-kettőnek kivételével, mind képviselve vannak.

Gazdag lepke-faunánk jegyzékét már Husz Árm in eperjesi tanár is adta (1881), minthogy én azonban a környéket már 28 év óta ernyedetlenül kutatom s ama közleménynek megjelenése óta is számos újabb fajt és fajváltozatot figyeltem meg, nem tartom fölöslegesnek, vidékünk lepke-faunáját bővített alakban újból közzéteszi, annál inkább, mert abban a helyzetben vagyok, hogy a lepkék röpkülési és a hernyók előfordulási idejét is adhatom. A tápnövények közül csak azokat jegyzem fel, melyeken a hernyót magam találtam. A ritkasági fokozatot is jelzem (i. r. = igen ritka, r. = ritka, gy. = gyakori, k. = közönséges, h. = hernyó). A pontosabb lelőhelyek megnevezését azonban nem tartottam szükségesnek.

Rhopalocera.

Papilio Podalirius L. I. ivadék. gy. IV. 14—V. 30. H. VI. 15.—VII. 30. Bábja zöld; ebből kel ki a II. iv. *ab. Zanclaens* Z. n. r. VII. 15—VIII. 30. H. VII. 25—X. 15. leginkább *Prunus spinosán*. Bábja barnás, kitelelő. Belőle lesz az I. iv. közt a *var. undecimlineatus*. Eim. r.; *Machaon* L. gy. IV. 10—V. 30. és VI. 20.—VIII. 20. H. V. 1.—VI. 15. és VII. 4.—VII. 30. leginkább *Daucus carota* és *Peucedanum oreoselinumon*.

Thais Polyxena F. r. Husz szerint a Hernádvölgyben.

Parnassius Apollo L. gy. VI. 28—VII. 30. H. V. 15—VI. 28. *Sedum album* és *telephiumon*; *Mnemosyne* L. k. V. 15—VI. 20. H. IV. 10.—V. 15.

Aporia crataegi L. k. VI. 4—VI. 30. H. VIII. 30-tól és befőnt levelek közt kitelevé V. 15 ig, *Prunus* és *Crataegus oxyacanthan*, olykor roppant mennyiségben.

Pieris brassicae L. k. V. 10—VI. 5. és VIII. 5—IX. 8. H. VI. 20—VII. 25. és IX. 20—X. 10. és ekkor nagy mennyiségben káposztaféléken; *rapae* L. gy. V. 15—VI. 10. és VII. 28—VIII. 30. H. VI. 15—VII. 25. és IX. 6—X. 15. *Erysimumon* és *Brassicán*; *napi* L. k. I. iv. és *ab. bryoniae* O. I. iv. ritkább, mind a kettő IV. 15—V. 20. H. V. 30—VI. 28. *Turritis glabra* és *Erysimumon*. Ebből lesz a II. iv. *var. napaeae* Esp. gy. VII. 10—VIII. 25. H. IX. 4—X. 10. Bábja kitelel: *Daphidice* L. II. iv. i. gy. VII. 25—IX. 8. Az I. iv. *var. Bellidice* O. r. V. 10—VI. 6. H. VI. 10—VII. 4.

Anthocharis cardamines L. k. IV. 10—V. 25. H. VI. 5—VII. 15. *Turritis* és *Cardaminen*. Az *ab. turritis* O. Husz szerint a Branyiszkón.

Leucophasia sinapis L. II. iv. k. VII. 10—IX. 20. *var. lathyri* Hb. I. iv. k. IV. 18—V. 20. *var. Sartha.* I. I. I. iv. r. V. 10—VI. 10. *var. diniensis* B. II. iv. r. VII. 10—IX. 25. *ab. erysimi* Bkh II. iv. i. r. VII. 10—IX. 25.

Colias Phicomone Esp. 1 péld. (Husz); *Hyale* L. V. 12—VI. 8., VIII. 4—IX. 30 és kiteelve IV. 30-ig, *ab. flava* Husz II. iv. r. VII. 30—VIII. 30. *ab. sareptensis* Stgr. r. II. iv.; *Chrysotheme* Esp. r. Husz szerint a sóvári hegységben.; *Myrmidone* Esp. gy. V. 10—VI. 2. és VII. 22—IX. 8. *ab. pallida* Dahlstr. i. r. VII. 25—VIII. 30. *ab. alba* Stgr. i. r. VII. 20—VIII. 10.; *Edusa* F. gy. VII. 17—VIII. 25. *ab. Helice* Hb. i. r.

Rhodocera rhamni L. k. VIII. 5—X. 30. és kiteelve IV. 1—V. 15.

Thecla betulae L. gy. VII. 26—IX. 6. H. V. 20—IV. 25. *Prunus spinosán.* *ab. spinosae* Gerh. r.; *spini* Schiff. n. r. VI. 28—VII. 20. H. V. 10—VI. 6. *Prunus spinosán,* *ab. Lynceus* Hb. r., *var. major.* I. I. r.; *W.-album* Kn. r. VI. 15—VII. 20.; *ilicis* Esp. gy. VI. 23—VII. 20., *ab. cerri.* Hb. r.; *acaciae* F. n. r. VI. 18—VII. 20.; *pruni* L. gy. VI. 4—VI. 28. H. V. I—V. 30. *Prunus domestica* és *spinosán;* *quercus* L. gy. VII. 8—VIII. 4. H. V. 8—VI. 8. *Zuercus bokjokon,* *ab. bellus* Gerh. r.; *rubi* L. gy. IV. 25—V. 15. és VII. 8—VIII. 4.

Polyommatus virgaureae L. k. VI. 25—VII. 25, *var. Miegii* Vog. r. Husz szerint a sóvári hegységben; *Thersamon* Esp. n. r. VII. 18. VIII. 20.; *rutilus* Wnb. gy. V. 16—VI. 2. és VII. 10—VIII. 15.; *Hippochoë* L. gy. VI. 2—VI. 26. *ab. confluens* Gerh. r. és *ab. Eurybia* O. r.; *Aciphron* Rott. gy. VI. 8—VII. 4., *var. Gordius* Sulz. r. Branyiszko (Husz); *Dorilis* H. k. V. 4—V. 30. és VII. 4—VII. 28., *var. subalpina* Spr. r.; *Phlaea* L. k. V. 5—V. 30., *var. Eleus* F. II. iv. k. VII. 15—VIII. 30., *ab. Schmidtii* Gerh. I. iv. r.; *Amphidamas* Esp. r. Sóvár, Hernádvölgy (Husz).

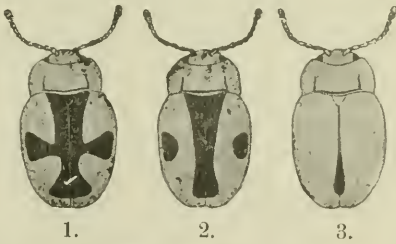
Lycæna baetica L. i. r. Hernádvölgy (Husz); *Argiades Pall.* II. iv. k. VII. 10—VIII. 8., *ab. Polysperchon* Bgst. I. és III. iv. k. V. 2.—V. 25. és VIII. 8.—IX. 10., *ab. Coretus* O. gy. I. és II. iv. V. 20.—VI. 10. és VII. 15.—VIII. 8., *var. decolor* Stgr. r. I. és II. iv., *ab. decolorata* Stgr. r. I. és II. iv.; *Aegon* Schiff. k. V. 6.—VI. 2. és VII. 10.—VIII. 14.; *Argus* L. k. ugyan akkor mint az előbbi faj., *ab. Argyrognomon* Bgst. I. és II. iv.; *optilete* Kn. r.; VII. 15—VIII. 2.; *Orion* Pall. r.; *ab. nigra* Gerh. ritkább. VII. 1.—VII. 30.; *Baton* Bgst. r. VI. 6.—VI. 30 és VII. 15.—VIII. 8.; *Astrarche* Bgst. gy. I. iv. V. 15—VI. 6., *ab. allous* Hb. r. II. iv. VII. 10—VIII. 6., *var. aestiva* Hb. gy. II. iv.; *Icarus* Rott. k. V. 25.—VI. 30. és VII. 20.—IX. 8., *ab. Icarinus* Scr. r., *ab. caerulea* Fuchs i. r., *var. glauca* Maass i. r. *Eumedon* Esp. gy. VI. 15.—VII. 10., *var. Fylgia* Spb. i. r. és *ab. Speyeri* Husz. i. r.; *Bellargus* Rott. gy. V. 15—VI. 8. és VII. 18—VIII. 20.; *ab. cinnus* Hb. i. r., *ab. ceionus* Esp. r.; *Corydona* Poda k. VII. 4.—VIII. 2.; *Hylas* Esp. VI. 2—VI. 30 és VII. 15—VIII. 20.; *Damon* Schiff. r. Hernádvölgy (Husz); *Meleager* Esp. gy. VII. 10—VIII. 16.; *Argiolus* L. IV. 15—V. 10. és VII.

10.—VIII. 8., *ab. parvipuncta* Fuchs csak a II. iv. között; *Sebrus* B. r. V. 25.—VI. 28. és VII. 28—VIII. 15.; *minima* Fssl. k. V. 20—VI. 16. és VII. 15—VI. 10., *ab. simplex* Aign. (alsószárny alul szem nélkül) r. *semiargus* Rott. VI. 6—VI. 30. *ab. caeca* Fuchs r. *cyllarus* Rott. gy. V. 8. -V. 30. és VII. 28—VIII. 15. *Jolas* O. Hernádvölgy (Husz)., *Alcon* F. gy. VII. 2—VII. 30., *ab. alconides* Dahlstr. gy. VII. 12—VIII. 6., *Euphemus* Hb. gy. V. 10—VI. 6. és VII. 12—VIII. 4.; *Arion* L. gy. VII. 2— VIII. 10., *var. obscura* Christ. r. és *ab. unicolor* Horm. r.; *Arcas* Rott. Husz fogta.

Magyarország Endomychidái.

Irta Csiki Ernő.

Az *Endomychidae* bogárcsaládnak ezideig mintegy 600 fajt ismerjük, ezek azonban leginkább a tropikus tájak lakói, hazánkban és egyáltalában a paläarktikus régióban kevés a képviselőjük. A magyar bogárkatalógus szerint (Fauna Regni Hungariae, Coleoptera 1897.) hazánkban 26 faj és 3 fajváltozat fordul elő; az ott felsoroltak közül azonban a *Myrmecoxenus* genus 2 fajjal a *Colydiidae*, *Lithophilus* genus 1 fajjal pedig a *Coccinellidae* családba tartozik. A bogárkatalógus megjelenése óta faunánk 2 fajjal gyarapodott, nevezetesen a *Lycoperdina banatica* Ganglb. és *Alexia latrica* Reitt. (= *Sphaerosoma punctatum* Reitt. var.) fajokkal. Alábbiakban mint

1. ábra. *Mycetina cruciata* Schall.; 2. ábra. *var. calabra* Costa; 3. ábra. *var. Fussi m.* (nov. var.)

a faunánkra új alakok legelőször e németnek: *Sphaerosoma Seidlitzii* Reitt., *Lycoperdina succincta* Linn. var. *disca* Gerst. és *Mycetina cruciata* Schall. var. *Fussi m.* (nov. var.)

Ami az Endomychidák előfordulását illeti, azok leginkább pöfetegekben (*Bovista*, *Lycoperdon*), taplógombákban, korhadó fák kérge alatt, lomb alatt és egy faj, a ritka *Pleganophorus bispinosus* Hampe, öreg tölgyfák kérge és mohvankosai alatt hangyák társaságában élnek.